

Jabloň lesní

Malus sylvestris Miller

Stupeň ohrožení: C1

syn.: *Pyrus malus* L. var. *sylvestris* L., *Malus communis* Poiret var. *sylvestris* (Mill.) DC.

POPIS

Statný keř až menší strom maximálně do 10 m výšky, kolcovitě trnitý, s krátkým, obvykle šikmým kmenem, silnými rozkladitými větvemi a širokou korunou. Má eliptické, většinou lysé listy nejvýše 7 cm dlouhé. Daleko častěji se dnes v krajině vyskytují semenáče jabloní hojně pěstovaných pro plody. Ty náleží k hybridogennímu druhu *Malus domestica* Borkh., kde výchozím druhem šlechtění byl druh *M. pumila* z jihových. Evropy až střední Asie. Od jabloně lesní se tyto jedinci liší většími listy (až 12 cm dlouhými), na líci matně zelenými a řídce chlupatými, na rubu světle šedozelenými, plstnatými, a většími plody různého vzhledu. Jabloň lesní je nenápadná dřevina, zaměnitelná podle listů i s některými slivoněmi (švestka) nebo i vrbami (jíva). Většinou se nejsnáze pozná podle šedofialových, u vrcholu bělavě chlupatých letorostů a bíle chlupatých pupenů. Také borka je charakteristická, tmavě šedá, podélně rozpraskaná a šupinovitě odlupčivá. Jabloň lesní kvete v květnu chudými chocholíky bílých, vně narůžovělých květů se žlutými prašníky. Malvice jsou drobné, kulovité s kyselou dužninou a s dřevnatou, 1,5-2,5 cm dlouhou stopkou.

EKOLOGICKÉ NÁROKY

Jabloň lesní je světlomilná dřevina, snášející slabé zastínění, vyhledává lesní světliny nebo okraje porostů. Má střední nároky na vláhu, vyhledává např. okraje lužních lesů, ale vyrovná se i se suššími podklady. Roste na různých horninách, obvykle na živnějších půdách s dostatkem humusu. I když se jabloň lesní vyskytuje častěji v edafické kategorii živné a obohacené humusem, významný je i výskyt v edafické kategorii kyselé, obohacené vodou a oglejené. Zaznamenána byla i v edafické kategorii extrémní. Také rozložení výskytu jabloní, které nebyly v databázových záznamech dostatečně identifikovány (*Malus* sp.) je obdobné. V ČR se jabloň lesní nachází na všech typech expozic, ale mírně dává přednost jihovýchodním až západním svahům. Je to dřevina odolnější než hrušeň polníčka, vystupující do vyšších poloh, až do 800 m n. m., v případě nedostatečně identifikovaných jedinců (*Malus* sp.) až do 900 m n. m. Většina lokalit leží v 1.-4. lesním vegetačním stupni, ovšem byla zaznamenána i v 5. lesním vegetačním stupni.

Jabloň lesní se v ČR vyskytuje v poměrně široké škále rostlinných společenstev, její výskyt byl zaznamenán v 16 svazech 10 tříd fytocenologického systému, přičemž více než 70 % záznamů pochází ze třídy *Quercio-Fagetea*. Zde roste nejčastěji ve společenstvech svazu *Quercion pubescenti-petraeae*, častá je i ve společenstvech svazů *Alnion incanae* a *Carpinion*. Poměrně běžná je i v křovinách třídy *Rhamno-Prunetea*, odkud pochází téměř 12 % záznamů a ve společenstvech suchých trávníků např. ve třídě *Festuco-Brometea*.

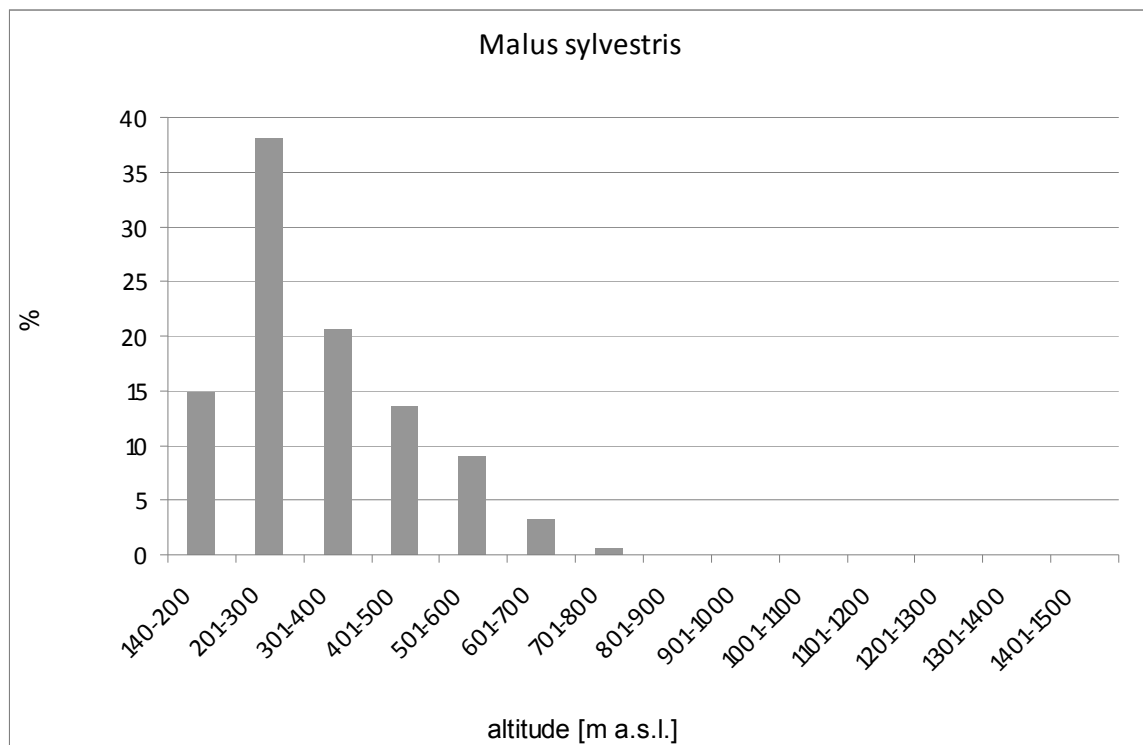
ROZŠÍŘENÍ

Jabloň lesní roste téměř všude v Evropě s výjimkou severní části Skandinávie. Z Evropy přesahuje do Malé Asie a do západní Sibiře. Je rozšířena prakticky na celém území ČR od nížin až do podhůří, ovšem jako druh vzácně se vyskytující.

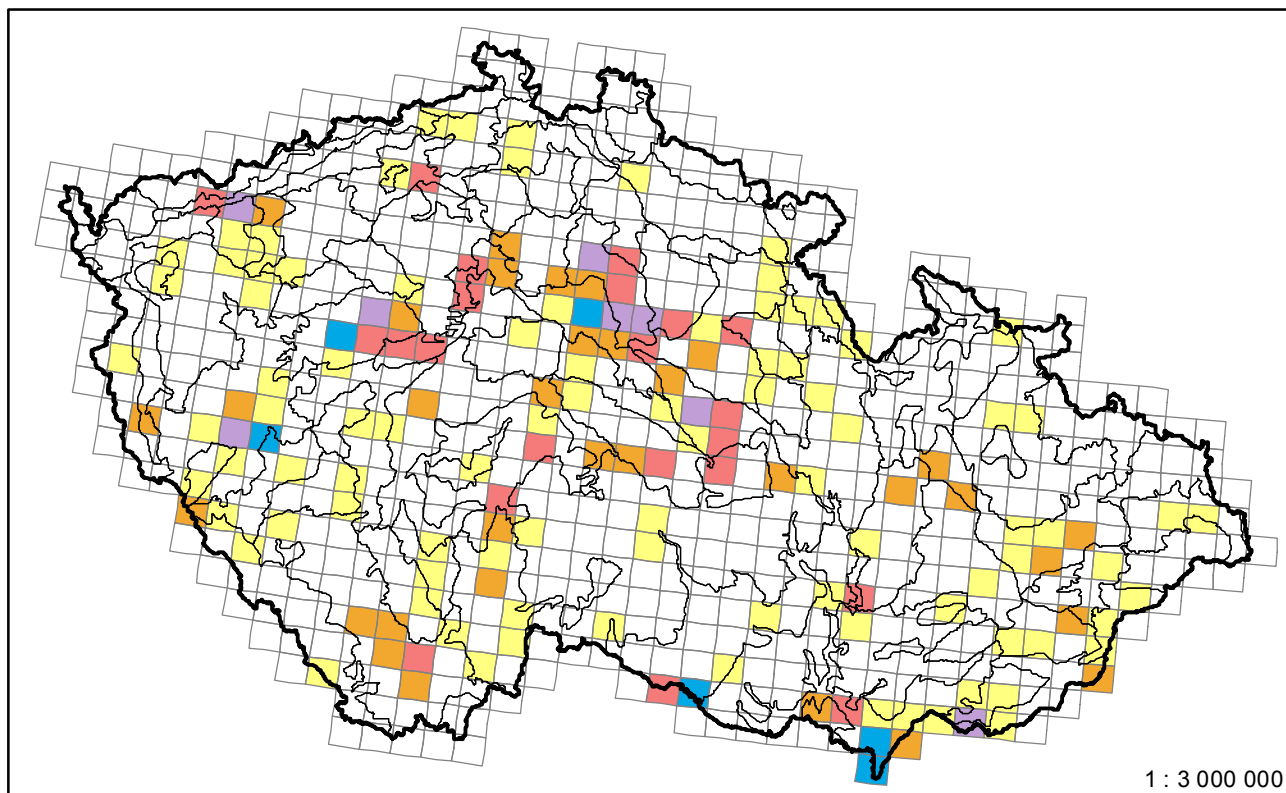
PŘÍČINY OHROŽENÍ

Jabloň lesní je dřevina, která se vyskytuje v krajině jen vzácně, zejména v poslední době

Výskyt podle nadmořské výšky

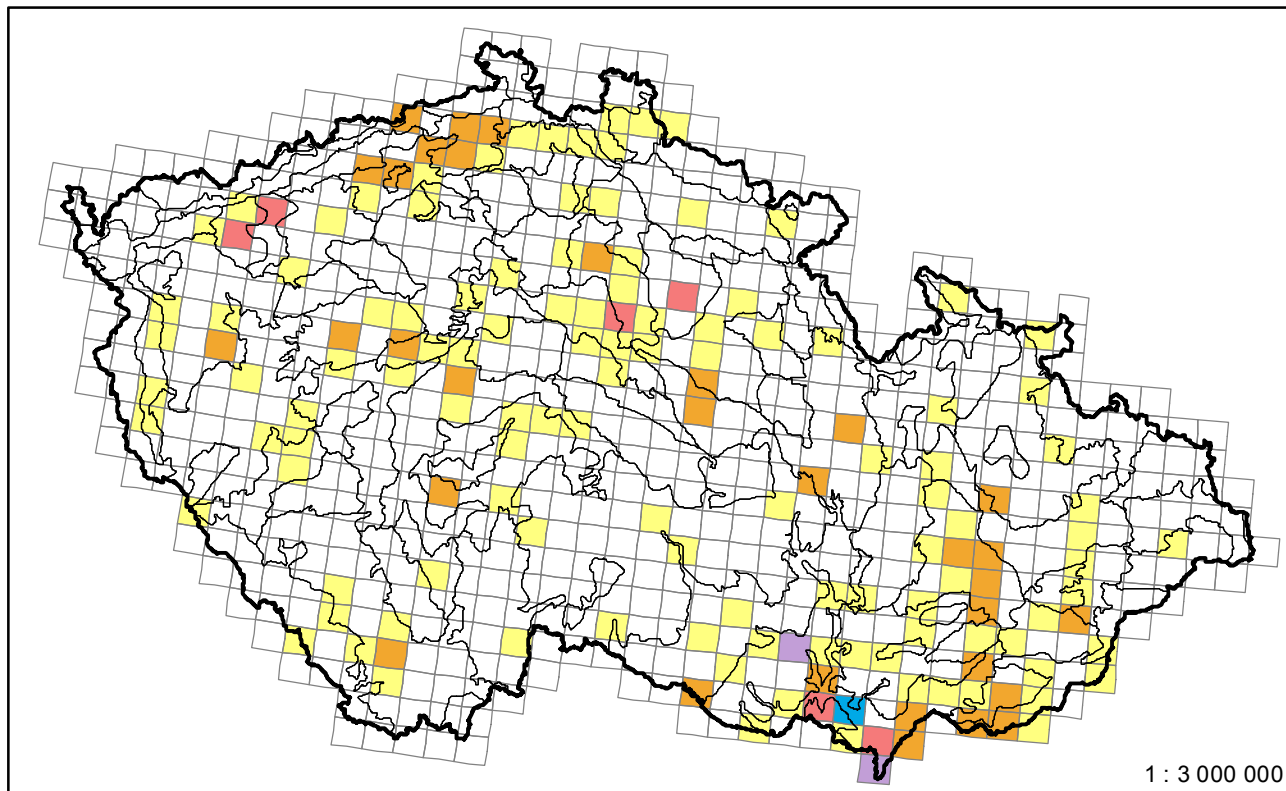

Výskyt do roku 2000

počet lokalit 1 2 3 - 4 5 - 6 7 - 8

Výskyt po roce 2001

počet lokalit 1 - 2 3 - 7 8 - 13 14 - 27 70